

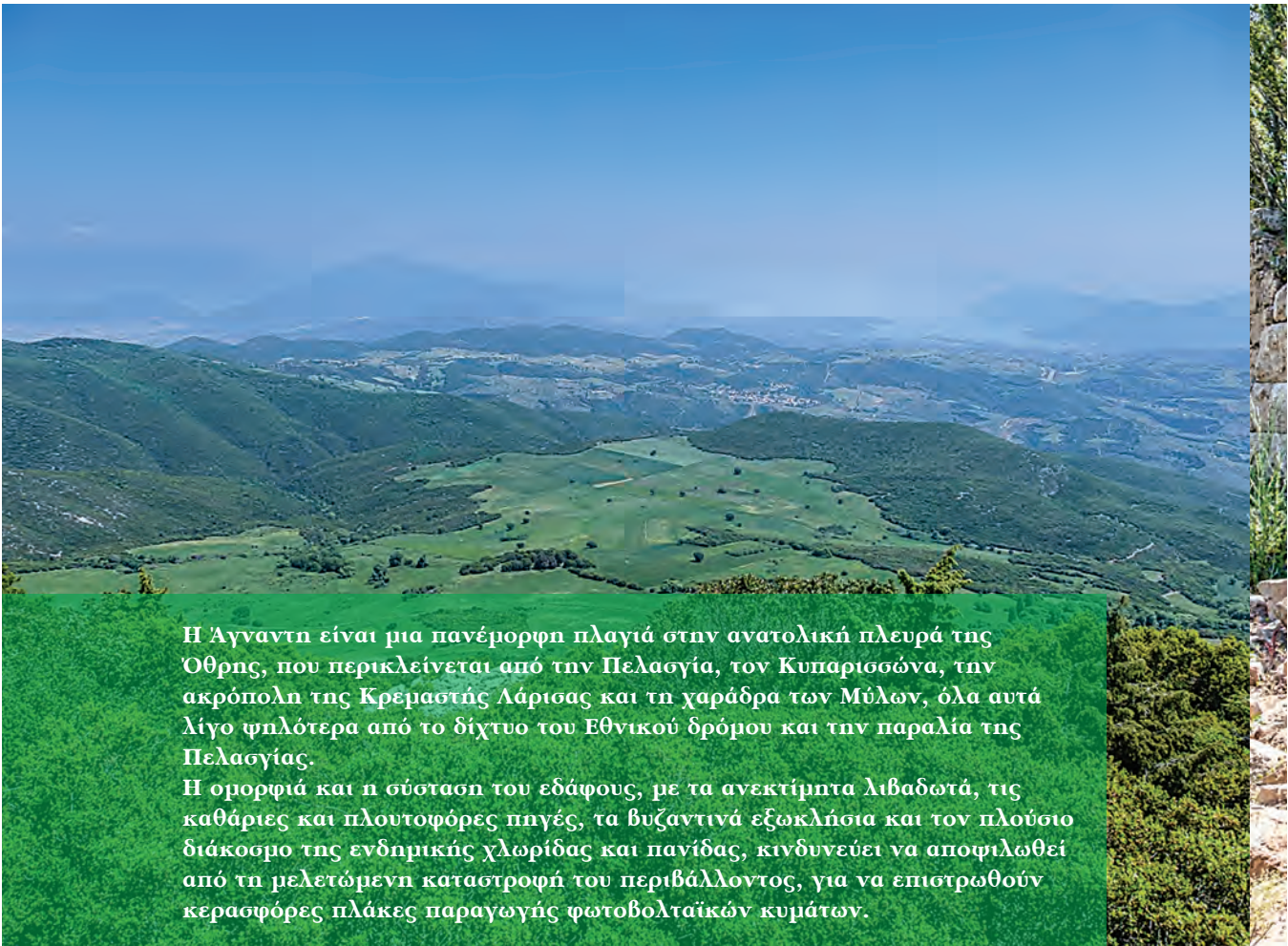
ΑΓΝΑΝΤΗ ΠΕΛΑΣΓΙΑΣ

Η μελέτη μιας καταστροφής

ΚΕΙΜΕΝΟ:
Κυριάκος Παπαγεωργίου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:
Δημήτρης Ευαγγελόπουλος

Η Άγναντη από την κορυφή Τάρατσα

Η Άγναντη είναι μια πανέμορφη πλαγιά στην ανατολική πλευρά της Όθρης, που περικλείεται από την Πελασγία, τον Κυπαρισσώνα, την ακρόπολη της Κρεμαστής Λάρισας και τη χαράδρα των Μύλων, όλα αυτά λίγο ψηλότερα από το δίκτυο του Εθνικού δρόμου και την παραλία της Πελασγίας.

Η ομορφιά και η σύσταση του εδάφους, με τα ανεκτίμητα λιβαδιώτα, τις καθάρειες και πλουτοφόρες πηγές, τα βυζαντινά εξωκλήσια και τον πλούσιο διάκοσμο της ενδημικής χλωρίδας και πανίδας, κινδυνεύει να αποφλωθεί από τη μελετώμενη καταστροφή του περιβάλλοντος, για να επιστρωθούν κερασιφόρες πλάκες παραγωγής φωτοβολταϊκών κυμάτων.

Δεν είχα ποτέ ακούσει κάτι για την Άγναντη ούτε τον Κυπαρισσώνα. Είχα ασχοληθεί με την περιήγηση της Κρεμαστής Λάρισας, της Πελασγίας και των ανατολικών παρυφών της Όθρης, αλλά από μυστικά και αθέατα τερτίπια της ευρύτερης περιοχής είχα μεσάνυχτα. Και τα μεσάνυχτα ξαφνικά άστραψαν και βρόντησαν, όταν δέχτηκα μια

πρόσκληση να περιηγηθώ το οροπέδιο της Άγναντης, το χωριό του Κυπαρισσώνα και τις ομορφιές της εύφορης και ζωογόνας αυτής περιοχής που αποκαλύπτει μια παραδεισένια χλωρίδα κι έναν πολύτιμο υδροφόρο ορίζοντα στο πουθενά της κεντρικής μας χώρας. Στην ανατολική άκρη της Όθρης φωλιάζει, κάτω από χαμηλές κορυφώσεις

του βουνού, η περίφημη Πελασγία, λίγα χιλιόμετρα από την οποία υψώνει εντυπωσιακό ανάστημα η ακρόπολη της Κρεμαστής Λάρισας. Αλλά για να φτάσει κάποιος εκεί και να πλησιάσει τις υψικαμίνους της δενδρώδους βλάστησης από όπου ανεγείρονται πυκνότες κι αδιαπέραστε στοές σκληρόφυλλων πρίνων, πρέπει να ξεκινήσει

Τείχη της ακρόπολης της Κρεμαστής Λάρισας

από τον Κυπαρισώνα, ένα χωριό-έκπληξη, πνιγμένο στην οργιαστική βλάστηση, το οποίο περιβάλλεται από χορευτικό όμιλο κυπαρισσιών που το συνδέει με το όνομα

καταγωγής του. Ψηλά πάνω από τον Κυπαρισώνα, που είναι το πρώτο χωριό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης της Φθιώτιδας όπως

ερχόμαστε από τη Μαγνησία, αποκαλύπτονται ένα ένα τα υπέροχα έργα της μεγαλειώδους πελασγικής φύσης. Περάσαμε κάποιες κοινές ρεματιές, όχτους

Τα ερείπια του τυροκομείου Ι. Δροσοπούλου
Ξωκλήσι Ζωοδόχου Πηγής με κατάλοιπα βυζαντινού ναού

προσήλιους και μερικούς ανθισμένους λαχανόκηπους και βγήκαμε σε εξάισια λιβάδια στεφανωμένα με τον περίοπτο κυκλώνα μιας αυθεντικής ώρας της γνήσιας ελληνικής φύσης. Η όλο και πιο πλούσια νεροσυρμή του Κακορέματος από τη μια, διατυμπάνιζε την ωραία αυθαιρεσία της φύσης, κι από την άλλη, η άγρια ζωή στην καλύτερη ώρα της μαζί με τους εξωμάχους της αγωνίζονται να κρατήσουν όρθια την εντύπωση του άφθαστου φυσικού κάλλους της περιοχής. Η ημιορεινή περιοχή της Άγναντης, που συνορεύει με τον λόφο της Κρεμαστής Λάρισας, το Κακόρεμα, το ύψωμα της Ταράτσας (υψ. 924 μέτρα), την ωραιότητα Αετοφωλιά, αλλά και τα Σουρπιώτικα μπαίρια, θα μου

μείνει αξέχαστη εκείνη τη μέρα του Μαγιού, όταν μαζί με γηγενείς φίλους βαλθήκαμε να την εξερευνούμε και να την πιλατεύουμε απ' άκρη σ' άκρη.

Να το θαυμαστό εξωκλήσι της Αγίας Τριάδας, το βαθύσκιο ρέμα της ομώνυμης φλέβας που αναβλύζει από το Κακόρεμα, το βυζαντινότροπο εξωκλήσι της Ζωοδόχου Πηγής και η ωραία προβολή της κορυφαίας Ταράτσας, επάνω στην οποία διατηρούνται ατόφια τα ερείπια σημαντικού τυροκομείου που, βέβαια, έχει εγκαταλειφθεί και μένει μόνο το κουφάρι του να θυμίζει τους πρωτεργάτες της τυροκομικής ιδέας στην περιοχή.

Τα ολόχαρα λιβάδια, οι εξοχικές πλατείες, οι περιγράμμοι λόφοι, τα

φυλλόσκια δάση, οι ρεματιές, τα πηγούδια και τα αισθητικά μπαλκόνια της Άγναντης, σε κάθε στάση και προβολή της ψυχής του τοπίου, όλα τυλιγμένα στον χρυσόχαρτο γρασιδωτό χιτώνα τής ομορφιάς, μαλακώνουν τον σφάκτη της ασχήμιας κι ορίζουν την υψηλή αισθητική του ωραίου και του χαριτωμένου.

Αυτήν τη μοναδική πινελιά του πελασγικού τοπίου έχουν προσημειώσει οι κράτες κι οι Λεβιάθαν της «μηχανικής» κουλτούρας που θέλουν να ισοπεδωθεί ο γεωφυσικός άτλας της Άγναντης και να υπερυψωθούν οι γρανίτες φωτοβολταϊκού «πάρκου», να ιδιοποιηθούν, δηλαδή, τη φύση, να εξαργυρώσουν τα επικερδή και τοκοφόρα «πράσινα άλογα» με τα αργύρια της ντροπής,

Το σωζόμενο υπόγειο του τυροκομείου που προφύλασαν τα τυριά από τη ζέστη

εξατομικεύοντας τις δέθεν ωφέλειες του κοινωνικού συνόλου με ανταποδοτικά τέλη τον φτηνότερο τάχα εξηλεκτρισμό της κοινωνίας. Ο Κυπαρισσώνας, με την αυτογενή του υπόσταση, δεν αντέχει οποιαδήποτε επεμβατική μετατροπή τής φυσικής του γεωθεσίας, καθώς είν' ένας αγγελότοπος, μια θημωνιά αίθριων ρημάτων της φύσης, που μας καλεί να τον περπατήσουμε και να τον χαρούμε σε κάθε του στροφή. Η Άγναντη, σημαντική για το περιβάλλον λεκάνη απορροής, βρίσκεται σ' ένα εύφορο οροπέδιο που βλέπει πανοραμικά τον διάυλο των Ωρεών και του Παγασπτικού κόλπου και ορίζεται δυτικά από το ύψωμα

της Ταράσας (921 μέτρα), βόρεια-βορειοανατολικά από το Κακόρεμα, νοτιοανατολικά από τον οικισμό του Κυπαρισσώνα και νότια από τον αρχαιολογικό χώρο της Κρεμαστής Λάρισας. Η Άγναντη, με το πολύ ευαίσθητο οικοσύστημα, αποτελούσε από τα αρχαία χρόνια τη μόνιμη ορεινή οδό προσπέλασης από τη Φθιώτιδα προς τη Μαγνησία και το αντίστροφο. Μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα, στην περιοχή υπήρχε αρχαία πόλη με το όνομα Άγναντη, η οποία σκεπάστηκε ή βυθίστηκε. Ωστόσο, στον ευρύτερο χώρο γύρω από το βουνό της Ταράσας υπάρχουν διάσπαρτα πάρα πολλά όστρακα (κεραμικά) που μαρτυρούν την παρουσία

αρχαϊκής πόλης, η οποία όμως δεν αποδεικνύεται, καθώς δεν έχουν γίνει οι επιβαλλόμενες ανασκαφές. Στη θέση αυτή σήμερα βρίσκεται, σκεπασμένη από αιωνόβιες δρυς, η εκκλησία της Αγίας Τριάδας, ένας μονόκωρος ναός με χτιστό τέμπλο και δυο διάχωρα με φορητές εικόνες. Ένα ακόμη μνημείο του θρησκευτικού πολιτισμού της περιοχής αποτελεί η εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής, σε μικρή απόσταση από την προηγούμενη. Πρόκειται για μικρό μονόκωρο ναό του οποίου τα δομικά υλικά προέρχονται από παλαιότερα ρωμαϊκά, ελληνιστικά ή και ενδεχομένως υστεροβυζαντινά μνημεία

SAVE AGNANDI: <https://youtu.be/nKp2ayNzdBg>

και στον οποίον βλέπουμε εντοιχισμένα μαρμάρινα θραύσματα και ανάγλυφα διακοσμητικά στοιχεία. Επίσης, διαθέτει τρεις αμφικίονες και δύο ακόμη αράβδωτους κιονίσκους. Οι δυο αυτοί ναοί, μαζί με ένα τρίτο, του Αγίου Νικολάου, αποτελούν σημαντικά πολιτισμικά μνημεία και σε συνδυασμό με το αιωνόβιο φυσικό περιβάλλον συνθέτουν έναν τόπο σφριγηλό και μια πολιτισμική μονάδα η οποία καλλιεργεί την αναβίωση ηθών κι εθίμων. Η περιοχή της Άγναντης και του Κυπαρισσώνα, λοιπόν, εκτός του ότι αποτελεί Καταφύγιο Άγριας Ζωής, προστατευμένη με απόφαση του ΥΠΕΝ, έχει χαρακτηριστεί

και θεωρείται τόπος διαχείρισης, διατροφής και αναπαραγωγής σπάνιων ειδών της άγριας πανίδας. Βρίσκεται σχεδόν δίπλα σε έναν από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους, αυτόν της Κρεμαστής Λάρισας. Επί πλέον, ο πλούτος της Άγναντης οφείλεται στις αναρίθμητες πηγές, που υδρεύουν τον Κυπαρισσώνα και την Πελασγία, και οι οποίες, αν στερέψουν με τη μελετώμενη εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού «πάρκου», θα αποξεράνουν την πανέμορφη και χλωδή περιοχή του Κυπαρισσώνα, θ' αλλάξουν εντελώς τη μορφή και τον ρου της γεωφυσικής ισορροπίας και θα αλλοιώσουν τη

γεωδυναμική ταυτότητα του τόπου. Κλείνοντας το αφιέρωμά μας στην εξαιρετικά ευαίσθητη αυτήν περιοχή, να πούμε ότι από συστηματικές έρευνες που έγιναν τελευταία όχι μόνο θα υποβαθμιστεί και θα μαραζώσει η οικολογική, γεωφυσική και γεωμορφολογική αξία της εκπληκτικής αυτής ζώνωσης, αλλά και θα μεταβληθεί άρδην η ακλόνητη μέχρι σήμερα υπεραξία του φυσικού ορίζοντα καθώς θα εξαφανιστούν τεράστιες ποσότητες φυτικών προϊόντων και έτσι θα επακολουθήσει με μαθηματική ακρίβεια ο αφανισμός της ζωικής λειτουργίας του περιβάλλοντος.

Μακέτα από πιθανή εγκατάσταση φωτοβολταϊκών

